

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . 40 L — b.
 V. gyed évre 20 L — b.
 Egy hóra . . 7 L — b.
 Nyiltér sora 6 L — b.
 Fird. petitsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Megjelenik
 hetenként kétszer:
 csütörtökön és
 va árnapi reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Soseana Gen. Averescu-ut 4.

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diénes Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
 Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Szemlélődések.

Örvendtes jelenségekkel is találkozunk az ember olykor-olykor. Így igen jól esik megállapítanunk, hogy az emberekben a faji és nemzeti érzés kezd előtérbe nyomulni, erősödni.

A nemzetköziség alatt ma már nem azt értik, hogy valakinek azért, mert szocialista, vagy azért, mert végső eredményében az összemberiség javáért, annak boldogulásáért küzd, meg kell tagadni fáját, nemzetét.

Felülkerekedett az a felfogás, hogy mindenki, már születésénél fogva egy fajhoz tartozik s anélkül, hogy annak vérségi kötelékeit megtagadná, szolgálhatja becsülettel és hiven a szocializmus és nemzetköziség tanait.

Az elfogult, tulzó sovinizmus ép oly bűn, mint a születés és faj köteletségének megtagadása. A társadalmi békének és rendnek az emberszeretettel örök szép és magas elvén kell fölépülnie. Egyik ember nem gyűlölihet a másikat nemzeti ség, vagy vallása szerint, nem uralkodhatik fölötté pusztán csak azért, mert az egyiket, vagy a másikat más nemzetiség tagjának teremtette az Isten. De viszont nincs is oka és nem is szabad megtagadni a fajt, amelyhez tartozik.

E körül a kérdés körül folyt a küzdelem és kavargás évek óta. Vannak emberek, akiknek — szerintük, úgy látszik érdeke, hogy semmiféle fajhoz bevallozzanak ne tartozzanak. Sőt vannak emberek, akiknek kenyérkeresete, érvényesülési és magasra törési lehetősége az, hogy ezen felfogásuknak minél több hívet szerezzenek.

Ezek találták fel a nemzetközi embert, azt a specialis embercsoportot, amely nem akar fajhoz tartozni. Ilyen azonban a valóságban nem létezik.

A születés joga elvitathatatlan, meg-

dönthetetlen. Ennek természetes kitörése az, amit a világ minden részében új lángra lebbann látunk és aminek körülöttünk is épen az utóbbi időben olyan sokan adtak kifejezést, nyíltan hirdetvén, hogy nemzetközi elveiket fenntartják annak végcélja megvalósításáért becsülettel lélekkel küzdenek, de hűvek maradnak fajukhoz, semmi körülmények között meg nem tagadják.

Kellett nekünk ennek a ténynek a konstataciója, mert ez nemcsak a mi igazságaink mellett tesz bizonyosságot, de megerősíti hitünket és intő leckeképpen szól azoknak, akik a nemzetköziség félreecsavart értelmezése alatt megtagadják fajukat, sőt még annál is többet tesznek, megrugdossák, elárulják azt.

— **Román belpolitika.** Bratianu miniszterelnök távozásáról régóta szállanak hírek. Ezeknek összevisszaságából ki tudná megállapítani, hogy és miképpen fog alakulni a kirobbanásig felitelt belpolitikai feszült helyzet. Bukaresti politikai körökben arról a kombinációról beszélnek, hogy az ellenzéknélküli parlament számára alakult Constantinescu pártja jutna a kormányra Bratianu távozása után. E hírek szerint Bratianu egészségi állapotára hivatkozva, rövidesen menni fog s helyét átengedi Constantinescunak. Az ő kormányának listáján természetesen jobbára liberális nevek szerepelnének, de néhány tárcának Avarescanuskat és erdélyieket is szántak. Minthogy az új kormány az erdélyi miniszteri széket nem szándékozik betölteni, helyébe visszaállítaná a vezértitkárságokat. Ellenzéki körökben e kormány változási feltevések nagy meglepetéseket keltettek s az egész tervet tisztára politikai sakkhúzásnak minősítik.

Az árvákért.

A fiu árva- és szeretetház javára a közegészségügyi, munka- és jóléti minisztérium a megyei subprefect pártoló felterjesztésére 8647/1922. szám alatt egész Erdély területére gyűjtést engedélyezett.

Az árvaház igazgatóválasztmánya folyó év október 19-én tartott ülésében úgy határozott, hogy csak Háromszékvármegye közönsége áldozatkészségét veszi igénybe nemcsak azért, hogy e vármegye közönsége hívta életre s tartotta fenn három évtizeden át az intézetet, hanem azért is, mert háromszékmegyei illetőségű árva fiúk nyerhetnek elhelyezést, nevelést az intézetben.

A gyűjtést nem hivatalos közegek, hanem társadalmi uton fogja eszközölni úgy, hogy a prefectus által láttamozott gyűjtőíven a gyűjtéssel megbízott egyén megnevezésével keresik fel a közönséget.

Midőn az igazgatóválasztmány felhívását a közönség tájékozása és áldozatkészségének ébrentartása céljából szíves készséggel közöljük, a legmelegebben ajánljuk ezen humánus intézetet a közönség szíves figyelmébe és támogatására, mert az intézet fennállása óta nemes feladatát hiven teljesítette s tesszük ezt azért is, mert tudomásunk szerint Háromszékvármegyében három ezer árva van rá utalva árvaházi nevelésre.

Felhívás Háromszékvármegye közönségéhez.

Harminc éve, hogy Háromszékvármegye áldozatkész közönsége az árvaságra jutott, vagyontalan, elzúllásnak kitett árva fiúk részére Sepsiszentgyörgyön nevelőintézetet létesített. Harminc év alatt vallás és nemzetiség különbség nélkül 297 árvafiu gondjait vette fel az intézet, kik mindannyian, — a harc téren elesettek kivül — munkás tagjai a társadalomnak.

Az árvaház jelenleg is vármegyei intézmény, hol 30 hadiárva és más árva részesül gondos nevelésben. Harminc árvának élelmezése, ruházata, iskoláztatása, a nevelő- és cselédszemélyzet fizetése, a világháború után évről-évre

Kákadalok.

(Lenau.)

— Elekes György fordítása. —

I.

Piros fény a felhők alján,
 már bucsuzva száll a nap,
 álmós füvek a tó partján
 mélyen, csendben alszanak.

Mért vagy ép most tőlem távol,
 könnyek, könnyek jöjjetek,
 szél susog le rám a fákról,
 sirnak a nádlevelek.

Ugy csillog az arcod fénye
 bánatomba, mely örök,
 mint a hajnalcsillag képe
 ágak, nádak, lomb között.

II.

Viharfelhők egymást érik,
 zápor veri a habot,
 hangos szelek kérve kérdik:
 — Tó! hol van a csillagod?

Meghaltak a csillagszemek
 lenn a zugó tó vizén, —
 én se lelem már a szemed
 bánatom mély tengerén.

III.

Titokzatos erdő szélén
 süt a hold, a tó csobog,
 járok néma, csendes éjen
 és tereád gondolok.

Egyszerre csak jő az árnyék
 s zug a nád félelmesen,
 bus szívem, ó, mire vársz még?
 sirnom, sirnom kell nekem.

És ó hallom, száll a hangod,
 halkán cseng a víz felett
 és a csendes, átkos habok
 elnyelik emlékedet.

IV.

Naplementő jő,
 elfeketül az ég,
 ó mily rekkenő,
 tikkasztó a lég.

Sivit a szélvész,
 cikáz a villám
 s a vízbe szétnéz
 millió csillám.

S én látlak újra . . .
 dus hajad épen
 omolva, hullva
 lobog a szélben.

V.

A tó pihen és édesen
 néz a hold a tükörre,
 fényét a nád szerelmesen
 öleli körbe-körbe.

Békülten, bátran ott tova
 a dombon őzek járnak,
 megzörren egy-egy galy, moha
 rebbentén egy madárnak.

És újból Rád emlékezem,
 ki minden-minden voltál —
 és fájva, sirva könnyezem
 az alvó, néma tónál . . .

(Kézdivásárhely, 1922.)

emelkedő drágaság mellett csak úgy volt lehetséges, hogy az árvák hangyaszorgalommal munkálkodtak az árvaház tulajdonát képező 46 hold mező és kert gazdaságában. A fenntartás tehát, ha a gondviselő Isten továbbra is megáldja az árvák munkás kezét, biztosítva van, de a melléképületek és felszerelések — melyeknek javítása nem volt fedezhető a szörnyű drágaság miatt, már már nemcsak használhatatlanok, hanem a fürdő, mosókonyha, tanterem, székek, a hálóterem szekrényei, konyhafelszerelések annyira megfogyva és rongálva vannak, hogy egy nevelő intézet, melyet idegenek is sokan látogatnak — tovább így pirulás nélkül nem viselhet.

Megjegyezni kívánjuk, hogy mindezen hiányok és rongálások nem az igazgatóság mulasztásából, vagy az árvák kártevéséből származnak, hanem az intézet is 1916-ban növénydekeivel együtt menekülni volt kénytelen, tehát szabad préda tárgya volt minden hátrahagyott vagyona s mikor visszatért, más helyiségbe vonta meg magát, mivel az intézet katonai laktanyának volt lefoglalva. Ez a körülmény minden panaszos, vagy éhes szónál többet beszél a szenvedett károsodásról.

Hisszük, meg vagyunk győződve, hogy Háromszékvármegye nemes, áldozatkész közönsége így ismerve az általa teremtetett és mindig éhes gyermekének tekintett humánus intézetek helyzetét, nemcsak nem neheztel, hogy a vármegye minden emberbaráti érzelmekkel megáldott fiát az árvaház javára adakozásra hívjuk fel ügybuzgósággal és szíves készséggel járul az önhibáján kívül nyomorban született, árvaságra jutott embertársai megmentésére annyival inkább, mivel az intézet 30 évi fennállása óta első eset, hogy adakozásra hívjuk fel a nagyközönséget.

A Háromszékvármegyei fuárva és szerezet ház igazgatóválasztmányának 1922. év június hó 30-án tartott ülése határozatából.

Az igazgatóválasztmány.

A leu javulása.

A szatmári „Hétfői Ujság”-ban olvassuk: A leu árfolyamában az utóbbi napokban ismét kedvező irányzat mutatkozik. Hogy állandó jellegű-e ez a tendencia, vagy ismét csak muló jelenség, arra nehéz még feleletet adni. Az a hír terjedt el és keltett nyugtalanságot, hogy a leu emelkedését a román kormány mesterségesen idézi elő azzal, hogy a külföldi piacokon nagy leu vásárlásokat eszközöl. Ha ez a híresztelés megfelelne a valóságnak, nagy szerencsétlenség lenne, mert az aranykésztetünk kivándorlása rövidesen olyan reakciót váltana ki, amelyet alig bírunk kiheverni. Bratianu Vintila sietett is megnyugtítani a közvéleményt azzal a kijelentéssel, hogy ez a híresztelés nem koholmány, a leu emelkedésének az oka lábadozó közgazdasági viszonyaink természetes következménye.

A Dimineata a pénzügyminiszter egy újabb nyilatkozatát közli.

„A leu javulása — mondja Bratianu — a közgazdasági viszonyainknak és par excellence a bonok rendezéseinek tudható be. Az állam rendezte a külföldi adósságok nyomasztó kérdését és megkezdte a Banca Nationalánál levő tartozásainak a törlesztését — A leu mai árfolyama még nem is tárgyilagoss, mert ha a pénzünket a külföldön annak belföldi értéke szerint néznék a leut ma tizenöt francia centimessel kellene jegyezni.

Mindenesetre örömmel állapítom meg, — mondja a pénzügyminiszter, hogy a leu konszolidálódása már feltartóztatlan, azt már nem tudják bűnös spekulációk meggátolni.”

Székelykereszturi levél.

Rác Károly köruton.

A sziták hazájába is elnézett a mesélő! No Rác Károly, mint a fascista jelszó mondja: „egy fogért — kettőt”.

Hogy miért, kitűnik mindjárt a vallatásnál. Nem ismertem idáig, de működéséről s annak hatásáról hallottam. Szívesen is láttam itt nálunk is. Tetszik nekem a metódusa. Rá kerülve előadása megdiskurálásánál a sor a mesékre, gondoltam egy pár apróbb dolog, a mit a Székely Ujság olvasói is ismernek már, talán befér programjába. Ezen jellegzetes székely faji témák és amolyan jóízű apróságok a természet világából. Elvette! S hát az előadása során az „Ambarus bá' mézre vadászik” címűt elő is adta. Hát engem lepipált! Ebből a kis semmiségből olyan valamit húzott ki, hogy én nem ismertem rá! A szavak azok voltak, a mit irtam, de az élet szólt belőle az előadás során. Ekkor láttam meg, hogy mi az ügyes előadó művészete s ekkor ismertem fel Rác Károlyban azt, amit minden hallgatója érez, de kifejezésre juttatni nem tud.

Fiappáns volt a hatása! A tiszta székely fiuközönség kipirult arccal leste a mindent — sőt az olvasottaknál is többet — kifejező mimikáját.

Mesélt aztán a vasorru bábáról az elemi iskola tanulóinak. Mi nem az előadót, hanem a gyerek sereget figyeltük és élveztük. Mintha a sok bámuló gyerekszem villogó sugara ott volna egyesítve a kezében s onnan komandirozná a ki kitörő érzelmek skáláját, úgy tűnt fel nekünk.

S ez az ő sikerének a titka!

Szép ciklust mutatott be a különféle írókból a nagyobb diákságnak. Igen nagy pedagógiai érzékkel analizálta az előadás művészetének fogásait s lélektani momentumait. Ami itt a leendő népnevelők s társadalmi szereplők előtt megbecsülhetetlen volt.

Igen érdekes hatást váltott ki Rabindranat Tagore, Ady egy pár jellemző művének az előadása. Az iskolai közismert szemelvények után természetesen furcsán hatott a nekik szokatlan tónus. Mégis csak jobb az ifjuságnak az előadó művész által bevitt életen megismerni őket, mint a fekete betűn keresztül. Két jó hosszú óráig tartotta lebilincselve a hallgatóit, ami olyan 4 évtől felfelé összegyűlt publikumnál nagy feladat volt. Elhallgatták volna még tovább is, no de az előadó fizikuma sem vehető egyoldaluan túlzottan igénybe. Nagyon fáradságos munka bizon ez!

Hát csak folytassa munkáját! Misszió, a mit végez! Nagy siker ez kulturális szempontból. Az utász munkája a legnehezebb, de ő a kultura utjának a megalapozója.

Szívesen látjuk, jöjjön szórakoztatni s tanítani máskor is.

No ugy-e Rác Károly, kár volt az a kicsi izével felébreszteni a toll ördögét! Így ver duplán Ludas Matyi vissza!

(Székelykeresztur, 1922. nov. 4.)

is.

Hangok az éjszakából.

II.

„Mikor az éjjel borul a földre, akkor minden más. Mikor az éjjel borul a földre, akkor más az élet. Mikor az éjjel jön és csak ő uralkodik a földön — akkor minden más.

Más nótát dalol a viharra erősödött „alkonyi szellő” — éjjel.

Más titkokat takar a csalt — éjjel.

Másképpen csobban a patak vize — éjjel.

Más az öröm — éjjel.

Más a bánat — éjjel.

Más egy kiáltás — éjjel.

A gondolat is más — éjjel.

Mások az emberek — éjjel.

A férfi másképp beszél a nővel — éjjel.

A nő másképp néz a férfire — éjjel.

A bornak más a zamatja — éjjel.

A serdületlen vágyak óriásokká nőnek — éjjel.

Az emberek másképp néznek a világban széjjel — éjjel.”

Ezeket a megállapításokat valami modern író szótárából jegyeztem ki még akkor, mikor ifju voltam és bohó. Azóta természetesen sok viz lefolyt a kantai hidnál, emberek tűntek el, emberek jöttek, történelmek íródtak és az éjszakának ingere, fotográfiája mindig ugyanaz maradt.

Más titkokat takar a csalt — éjjel.

... A hold most dugja ki sárgára meszelt korongját a borz, szürke felhők közül és az éjszaka égi vándora gunyosan mosolyog le a sáros földtekére, bekukkant a csalt sárguló lombjai közé is. A sétatér kihaltak látszik. Egy eltévedt varju zajong a fenyves között, majd egy egerésző macska ugrik elő a bokrok alól, bagoly sikolt át a levegőben, az öreg kalvinista torony órája is megszólal: 1-2-3...10-11. Halk kacagás ütődik bele a sétatér csöndességébe, távolabb, a kertészlak irányában a lombok széttáruznak s karöltve jön egy férfi és egy — nő. A férfi szájában sziporkázó cigaretta. Hallgat. A nő beszél: „Igen, maguk férfiak, mind ilyenek.” A férfi hanyagul eldobja a cigarettát és felkacag öntelten, győzelmes férfi módjára. Nekem beszélsz? ... Igen, a férfi másképp beszél a nővel — éjjel. És milyen más a kacagása — éjjel! ...

A főtéren két szomorú férfi rójja a járdát. A Milleniumból és a Vigadóból még kicsillámlik a világosság, a cigánymuzsika szálai kinyulnak az éjszakába, oda, a kettő füléhez, a szívéhez. Az enyhe őszi éj bágyadsága reszkethet meg bennük, mert csupa buskomorság vibrál a hangjukban.

Igy az egyik:

— Hej, pajtás, milyen más érzelmekkel tettem meg azt a néhány száz kilométernyi utat. Megérdemelte? Fenét érdemelte. A fene fehérszínét ...

Igy a másik:

— Pajtás, legjobb, ha főbe lövi az ember magát. Nem érdemes egyáltalán élni. Noná, mert érdemes. Miért? Kiért?

Más a bánat éjjel. A gondolat is más — éjjel.

A két buslakodó éjszakai kóborlót egy vidám cimborá állítja meg az útjukban. Ennek már öröm táncol az ajkán és fogadást ajánl fel:

— Fogadjunk, fiuk, két hét múlva jegyes leszek. Na, mi az, nem hiszitek?

Persze, hogy nem hiszik. A szomorú fiukból kesernyész kacagás röppen fel, kacagják vidám, könnyen hevülő, mindennap házasodni akaró tácsukat.

Rendőrök jönnek elő az őrszoba felől. Záróra. Egyik korcsmából zajongó társaság lép ki az utcára. Jókedvűek. Miért busulnának. A lencse szépen jövedelmez. Szembevág velük egy dölgéző alak és János vitézből dudorász: „E rózsaszál szebben beszél ...”

Hiába: A bornak más a zamatja — éjjel. Halk duruzsolások az éjben, kopogó lépések a Kanta felől: munkások raja jön be a városba.

A munka, a munka! Ez a szó, mint a rakéta, világít bele a sötétségbe és a küzdelmes világ nagy szétterjedésében ott áll az örök ember minden szépségével és hibájával nappali és éjszakai megvilágításban. Én.

Elnémult harangok.

Kérő szó a katolikus hivekhez.

A harang a templom nyelve. Ezzel hívogatja a hivatottakat az istentiszteletre, ezzel hívogatja a halottakat és kíséri utolsó útjukban s ez figyelmezteti az embereket a veszedelmek idején. A kantai templom évek óta csak egy haranggal szól hozzánk. Társait, édes testvéreit elvitte a háború. Akik itthon voltak és látták ezeknek távozását: zokogtak a fájdalomtól, virágokkal borították el a szekert, amelyen a vasútra szállították őket és megtörve, reményvesztve kísérték ki a vonatra az ágyuknak szánt három néma harangot. Több év telt el már azóta s az eltávozott, drága ércnyelvekről nem beszélt senki. Annyi seb várt gyógyulásra, annyi hiány pótlásra, hogy újak szerzésére még gondolni sem mertünk. Most azonban oly dolgok történnek körülöttünk, amelyek alvó figyelmünket elvesztett harangjaink felé irányozzák.

Mint örömmel halljuk, ref. testvéreink táborában két tehetséges ember új harangokat ajándékoz a karácsonyi szent ünnepekre az egyházközségnek. Bár a kath. testvérek között is akadna egy-egy Szűcs Bálint vagy Szűcs Károly, akik nagyobb adományokkal lehetővé tennék, hogy ha nem is három, de legalább két harang beszerezhető lenne. A kézdiszentléleki főesperesről szavahihető tanutól hallottam, hogy hivatás között személyesen járva, néhány nap alatt 10 ezer leut gyűjtött harangokra és iskolára. Kívánják-e a kézdivásárhelyi kath. testvérek, hogy ugyanezt tegyék mi is? Ha nem kívánják, úgy szeretettel felszólítjuk és felkérjük őket, hogy e szent célra szánt adományaikat sürgősen adják be a Székely Ujság helyiségébe vagy Dávid Antal ur üzletébe, hogy ha hamarabb nem is, de a jövő évi szent karácsonykor újra megszólalának az elnémult harangok.

Egyben felkérjük a rendház nevében az ifjabb kath. hölgyeket, hogy az eszmét felkarolva, egymás közt a kerületeket felosztva, lelkesítő és lelkesedő hangulattal gyűjtsenek a beszerzendő harangokra!

Az elrekvirált harangok ára megvan, ez 540 leu, adja Isten, hogy néhány hónap múlva tudathassuk a Székely Ujság olvasóival, hogy már van 54 ezer leu! Adjatok, adjatok, amit Isten adott!

Vik-Tor.

Néra rovata.

Iván rettenetes tragédiája.

Kedves Néném!

A tyukocska még mindig ott van a zöld tengerszemen és én tovább folytatom kirándulásomat. Kellő áhítattal állok meg a Pity-palaty-téren és szinte könnyes szemekkel gondolkodom az idő vasfogára. Itt áll előttem ez a vashenger — a kövezést mángorló, — rozsdamarta tanuja a város régi dicsőségének. Nem bánt ez a henger senkit, őt se bántja senki s irigylendő nyugalommal pihen egyik oldalán, álmodozva és remélve — bohó henger — a feltámadásról. Ezóta talán el is korhadtak az oldalbordái szegénynek s a város-gazda megértéssel fogja majd beírni a nagy leltárkönyv megfelelő sorának jegyzet rovataiba: „Ezt is megette a ... zidó.”

Hát így vagyunk kedves Néném! Azt csak nem lehet kívánni, hogy a köztulajdonra még ügyeljenek is, aztán az ócska vasnak is még mindig van értéke és ha a hengerelőt elvinnék, ugyan mi körül etetnének, mihez dörzsölnének és mihez vakaroznának a vidéki szekerek, bivalak, malacok s megymások. E már sok. Nagyon sok. Az esőből is kijutott és csodák

csodája, szép időket fogunk még megélni, ha már minden krumpoli behordattatott. Csak jó komám Iván nem volt kibékülve az idővel. Életében először és utoljára már este 8 órakor hazabandukolt s megállt a nagykapuja előtt. Kopogott, zörgetett, zakatolt és káromkodott, — hiába. „Biztosan tévedek, ez nem az én kapum”, — dühögte Iván s egy kapuval lejjebb kezdte; — aztán megint egygyel fejjebb és bejjebb, — ne hagyj Isten! — egy kapu se nyílik meg előtte. Mikor aztán már annyira elázott, mint egy leforrázott kappan, újból kezdte a bezörgetéseket; most már teljes energiával és végre eredménytel. Másnap a helyszínen tudakozódva, azt a felvilágosítást kaptam, hogy: hallottuk a zörgést, de nem mertük kinyitni a kaput, féltünk, hogy valami betörök zörgetnek; — ki gondolta volna, hogy Iván ... év után megteszi azt a hallatlan és vakmerő dolgot, hogy már este 8 órakor hazamegy. Én is csodáltam a fejemet és egyöntetűleg megállapítottuk, hogy itt csoda történt, — amire Iván megnyugtatólag kijelentette, hogy: soha többé!

Hát ez az afféle kisebb baleset, ami Ivánnal megesett, akkor, amikor esett ...

Oh az enyém egész külön eset.

Mert, minekutána, hogy már nem én járok Zajzonba „fejért váltani”, — hanem maga a káplár ur, akarom mondani, az Asszony van itt, egész más világ jár életem csónakja előtt. Oh kedves Néném, de szép élet ez a házasság, — igazi poétikus minden órája. Már reggel 6 órakor röpke sóhaj száll felém: „keljen fel drágám, takarítsa meg a cipőjét: sáros.” Mennyei élvezettel ugrom ki az egészen jégcsapos szoba friss levegőjébe és száll a dal: „En nem tudom, mit szuszog maga annyit! Siessen” és én sietek s kezemből a sároskefe úgy jár, mint a motola, uccu még nincs 7 óra s megszólaló oldalbordám ekképpen biztat: „Maga, maga egy kimondhatatlan dög, már hét óra s én azt sem tudom, hol áll a fejem s maga még mindig piszmog.” Tényleg én cipőim mellett guggolva, feléje mosolygok s megállapítom, hogy hol van a feje a drágámnak, mire ...

Majd elmondom kedves Néném máskor, most csak, mielőtt bezárom leveletem, arról értesítem, hogy a gőzfürdőben ezután minden nap lesz gőz, amit onnan gondolok, hogy a fürdősnek nagyon fő a feje, hogy hogyan lehetne elérni kevesebb fával nagyobb fürdési hajlamot s a hajlammal nagyobb forgalmat ...

Tisztelem az otthonvalókat: Néra.

NIREK

Szerda, november 8.

— **A külpolitika.** Semmi nevezetes mozgáza nincs a külpolitikának. Beszélnek Bulgáriának Romániával való szövetségéről, az angol-francia viszony megjavulásáról, amiből Németország huzná a rövidébbet.

— **Havazás.** A nedves idő után tegnapi virradólag beköszöntött a tél hólepedőjével. A havazás azonban csak néhány óráig tartott, a hó hamarosan elolvadt az utcákon, utakon és belefuladt a sárba, pocsolyába, ami még egészségtelenebbé teszi a hetek óta tartó kellemetlen időjárást.

— **Nem nyílnak meg az iskolák.** A skarlátjárvány még mindig javában grasszál, így az iskolák megnyitását november 8-áról — értesülésünk szerint — bizonytalan időre el kellett halasztani.

— **Istenitisztelek.** Szabó Jenő, a berecki ref. körlelkészesség lelkipásztora f. hó 12-én, vasárnap a körlelkészesség oroszfalvi templomában, f. hó 19-én pedig, ha akadályozó körülmény nem merül föl, az osdolai ref. hiveknek tart bemutatkozó istentiszteletet.

— **Szimfonikus-est.** Városunk zene kultúrájának az emelésében megbecsülendő missziót tölt be a szimfonikus zenekar, mely rövid fennállása óta bámulatos eredményt produkál. Vannak, akik értékelik is lelkes munkájukat,

azonban azt szeretnék, ha mindenki e városban szeretettel sietne támogatására és pártolásával biztosítaná a zenekar fennmaradását. A város kulturális közönségének szívéhez szólunk, mikor felhívjuk a figyelmét a szimfonikus zenekar e hó 19-iki estéjére. Vannak olyanok, akik esténként borra, kártyára, dorbézolásokra százzal költenek el, a zenekar nem kér nagy áldozatot, csak azt, legyenek ott mindnyájan, akik tehetik az estén és azzal a néhány leu belépti díj lefizetésével róják le azt a kötelességet, amiből minden kultúrembernek ki kell vegye a részét. A zene-est programját legközelebb közöljük.

— **Kereskedőket érdeklő dolgok.** (A Kézdivásárhelyi Kereskedők és Kereskedő Ifjak Társulatának értesítései.) A marosvásárhelyi keresk. és iparkamara felhívja a kerületébe eső azon kereskedőket és iparosokat, akiknek cseh-szlovákiai vállalatokkal szemben kiegyenlített tartozásaik, vagy követeléseik vannak, hogy ezeket legrövidebb időn belül a kamara titkári hivatalába jelentsék be. Bővebb felvilágosítást a keresk. társulat elnöke nyújt. Ugyancsak a kamara figyelmezteti az érdekelteket, hogy egy rendelet kategorikusan eltiltja a cigarettapapírhoz hasonló és ezzel összetéveszthető fehér vékony papírnak a behozatalát, behozni engedni azonban a színes vékony papírokat.

— **Katalin-est.** November 25-ikén, Katalin-napján a kereskedőink megtartják a szokásos estélyüket, melyre már folynak a lázas előkészületek. Az est programja nem lesz hosszú, azonban mind elsőrangú számokból lesz összeállítva. Azt akarja a rendezőség, hogy táncra több idő jusson, így teljesen fölösleges az éjszakai órákba benyúló műsor. Előreláthatólag az idei Katalin-est sem fog elmaradni az eddigié színvonalától. A jegyek előjegyzését városunk egyik kultur központja, a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda r.-t. vállalta el most is, melyet már ostromolnak a jó helyekért.

— **A prahovai katasztrófánál odavesztett Borbély Lilly egész ruhatára.** Amint a kolozsvári Tükör írja, a prahovai katasztrófánál ott volt Borbély Lilly is, a városunkban ismert primadonna, akinek egész ruhatára — amit egy életen át gyűjtött, — odavesztett. Az átélte izgalmak teljesen megrongálták idegzetét a jónévű színésznőnek és most betegesen fekszik a kolozsvári ideggyógyászati klinikán. A Tükör munkatársának kérdésére Borbély Lilly a következőket mondotta el:

— Néhány hétig Bukarestben voltam, ahol sok mindent vásároltam be. Ottani tartózkodásomnak egyetlen célja az volt, hogy a téli szezonra szükséges holmit beszerezsem. Visszafele jövet az aradi gyorsvonatra szálltam fel és csomagjaimat, amelyben mondhatni teljes ruhatárom volt, mint személypodgyaszt adtam fel.

— Négyen ültünk egy első osztályú fülkében. Egyszerre csak hatalmas rázkódást éreztem, nagy csattanást hallottam, majd elvesztettem eszméletemet. Amikor magamhoz tértem, már kint voltam a pályatest mellett a földön s rettenetes látvány szemem előtt. Összetört kocsi, kétségbeesetten jajveszékélő emberek, kik ész nélkül szaladgáltak fel és alá. Mindenki keresett valamit, vagy valakit.

Borbély Lilly is kereste a csomagját, azonban még ma napig sem találta meg.

— Ha ismét egészséges leszek — fejezte be a primadonna visszaemlékezését — felutazom Budapestre és valószínűleg ott is maradok.

Mielőtt azonban ezt a lépést megtenné, még kártérítési pert akar indítani a CFR. ellen.

— **Falu, mely a sár miatt megközelíthetetlen.** Futásfalva utjai eddig is nem valami jókban voltak, a mostani esős időjárás pedig valósággal sártengerbe temette a falut. A falu megközelítése ugyszólván lehetetlen, a kocsik kereké tengelyig dagad bele a sárba, mely átszátornázza az utakat. Szánalmasan néznek ki különben a falvak, melyeknek megrongált utjai évek óta várnak már a javításra. Sár, sár mint denütt, lerongyolódott még a föld is, mely azersok mindent megtör sáros, szürke hátán.

Szombaton

ha nevelni akar, vegye meg a

FLEKKENT.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására adni, hogy újonnan berendezett női- és férfi divatüzletemet

„Turul” cipő-gyártmány

női-, férfi- és gyermek-cipő nagy raktárral bővítettem ki, amelyre felhívom becses figyelmét. — Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy áruimat a legjobb és a legbiztosabb első forrásokból személyesen szerezem be és így kevés haszonnal a legelsőbb rendű árukat becsátom vevőim rendelkezésére.

Nagy választék

női- és férfi ujdonságokban, posztókban, barchet-
tekben, kretonokban, zefírekben, valamint haris-
nyákban. — Egyben előre értesitem t. vevőimet,
hogy nagyobb mennyiségű áru érkezik rak-
táramba Galacból és Csehszlovákiából.

Nagy választék ujdonságokban!

Politzer Lajos

Kézdivásárhely, (Főter.)

Pontos és szolid kiszolgálás!

— **Mennyi cukrot termel Románia?** 7650
wagonyi cukrot termel az országban működő
9 új cukorgyár. A szükséglet a fejenkénti 6 kgr.
évi fogyasztás mellett 9000 wagon. Tehát be-
hozatalra szorulunk e téren is.

— **A mozi a szórakozásunk.** Egy-két mű-
soros est után a mozi a város közönségének
a szórakozása. Elismerjük, hogy mostanában jó
darabok is kerülnek bemutatásra, így nincs
semmi ok, hogy a közönség megvonja a pártó-
lását. A legközelebbi filmsorozat szenzációsál-
szenzációsabb darabokat ígér a közönségnek,
azonban, hogy ne csak a város, hanem a vidék
is jól tudja ezokról a darabokról, itt kö-
zöljük a két hónapban előadásra kerülő film-
darabokat. Nov. 15-én és 16-án egy nagy törté-
nelmi dráma, Boleyn Anna kerül bemutatásra,
majd jön az ezeregyéjszaka meséiből a Sztam-
buli szűz, melyet 17-én, 18-án este és 19-én
d. u. fog látni a közönség. November 22-én
és 23-án szintén szenzációs filmdarab van mű-
soron: A világ ura. Jön aztán a „Szent gyű-
lölet”, mely két részben fog leperegni és pedig
az első része dec. 9. és 10-én, a második része
11. és 12-én. A 7 felvonásban lejátsszódó Mayer-
lingi tragédia teljesen új felvételben, városunk-
ban nem látott szereplőkkel két este és egy
delután, dec. 13. és 14-én lesz bemutatva. Mind
jó dolgok, érdemesek a megtekintésre.

— **Pásztortűz-est.** Felhívjuk olvasóink
figyelmét előre arra a magas irodalmi értékű
estélyre, melyet a kolozsvári Pásztortűz című
irodalmi folyóirat írói gárdája városunkban
január 6-án vagy 13-án fog megtartani.

— **Mi lesz a téli idény tánca?** Neve: „Fox
blue”. A tancot le is írjuk és itt közöljük reci-
péjét. Hat figurából áll. 1. A táncoló pár nagyon
hosszu léppéssel előre megy. 2. A táncolók meg-
fordulnak. 3. A táncolók oldalt fordulnak. 4. A
táncoló egész fordulatot tesznek, úgy, hogy a
táncos a táncosné elé kerül, de átkarolva tartja.
5. Egy keringőszerű fordulat. 6. A táncosok
nyolcast alkotnak. Megjegyzik a táncmesterek,
hogy a Fox blue táncosainak nem szabad
csusszantaniuk lábukkal, hanem inkább tipegniük.
Az oldallépések igen aprók előre és igen nagyok
hátrafelé. A zenéje pedig a hírek szerint igen
kedves.

— **„28-as”.** Az olvasóközönség osztatlan
érdeklődésével várt „28-as” című illusztrált heti
élelclap Erdély és Bánát egyetlen magyar nyelvű
humorisztikus lapja október 28-án jelent meg
szenzációs eredeti és gazdag tartalommal. A
„28-as” főszerkesztője Gara Ákos (Gara
Bonciás) a kiváló erdélyi író. Művészeti szerkesz-
tője Guncsar Nándor országos híró rajzoló-
művész. Felelős szerkesztője és kiadója Farkas
Miklós dr. Főmunkatársai: Karinthy Frigyes,
Nagy Endre, Darvas Simon, Győri Ernő, Indig
Ottó, Kacér Illés, Nyirő József, Ormos Ede dr.
stb. hírneves írók, Demján Tasszy, Pap Sándor,
Pap Domokos, Szilágyi Dezső és Tóth István
stb. kiváló rajzolóművészek és karikaturisták.
A szellemes, ötletes és művészitvó élelclap elő-
fizetési ára: egész évre 240 leu, fél évre 120 leu,
1/4 évre 60 leu. 4 óra 20 leu. Előfizetéseket
a „28-as” szerkesztősége és kiadóhivatala címére
(Cluj, Kolozsvár Str. Baba Novac) Bethlen u. 15
sz. alá kérünk. Példányonként kapható Erdély
összes könyvkereskedéseiben, minden vasúti-
hírlapárúsnál és az összes lapárúsnál.

Városi mozi.

(A mozi iroda közlése.) November 11-12-én,
szombaton 1/29 és vasárnap d. u. 5, este 1/29 órakor
kerül bemutatásra A vallomás, dráma 6 felvonásban.
Manfréd, bár felesége van, elcsábítja Brigittát, azután
faképnél hagyja. Bánatában a lány megőrül és téboly-
dába jut. Itt látogatja meg szerencsétlen nénjét Regina,
kinek egy izgalmas tüzvész után, a lucidum inter-
vallum egy percében megvallja Brigitta szomorú
történetét. Regina a megbosszulás tervével lelkében
szomorvos lesz. Megismerkedik egy fiatal emberrel,
boldog házastársak lesznek. A férj azonban kísérlete-
zés alkalmával elveszíti szeme világát, felesége ápolja,
miközben régi levelek kerülnek kezébe, ezekből meg-

tudja, hogy férjének apja a csábító. Nagy lelkitusa
után férjét meggyógyítja, a csábító apa megtörve
kér bocsánatot a lassankint gyógyuló Brigittától. A
szinte tragikus jellegű lelki mozgalmasságok mind-
végig izgatón hatnak idegeinkre és hangulatunkra.

A munkásbiztosító pénztár kézdivásárhelyi ki-
rendeltsége keres
egy megbízható hivatalszolgát.
románnyelvet bíró
Jelentkezni lehet a hivatal helyiségében d. e. 8-12-ig.

== JÓKAI MÓR: ==
FEKETE GYÉMÁNTOK
o című művét megvételre keressük. o
Ajánlatokat kérünk a szerkesztőségbe.

Brassói Lapok kis naplára beszerezhető Kovács
ujságárusnál.

:: Itt kaphatók: DIVATLAP ujdonságok is. ::

UJDONSÁGOK érkeztek!

Ékszerekben, dísz tárgyakban és órákban
nagy választék. Legolcsóbb versenyárak!
S. KLEIN ZS. ékszerész, Főter. 33.

Egy jó háztól származó, négy középiskolát végzett
URI LEANYT,
ki a számolásban különösen jártas, azonnali belé-
pésre felveszek. Szabó Gyula, kereskedő.

**Két jó családból való fiu
tanulónak azonnal felvételik
BENE JÓZSEF fűszerkereskedésében. ::**

KOVÁCS-PAL cipész a saját tulajdonát képező, volt
Apaffy-utca fából épült lakóházát
3. sz. alatti istállóval s egyéb hozzátartozóival 1922. nov. 12-én,
vasárnap délután 3 órakor magánárverésen eladja.

PRESEL, VÁNYOL, FEST és TISZTÍT
a legújantósabb árban, gyorsan és pontosan
felelősség mellett **SVAÁB A.**
Gyűjtőde: FEJÉR L. FIAI CÉG.

ÉRTESITEM a helyi és vidéki n. é. közönséget, hogy a brassói Lang, Rosenthal
és Palmhert cég üzletvezetőjével, BROTYA JÓZSEF urral társultam.

Üzletünket a jelen kor igényeknek megfelelően átszerveztük és több új cikk be-
vezetésével kibővítettük.

Különös figyelmébe ajánljuk a nagyérdemű közönségnek

**épület-üvegezés, képkeretezés, villamosvilágítási
berendezés, házi-csengő felszerelésünket;**

mindennemű munkálatokat szakértelemmel és a legolcsóbb árak mellett vállalkunk.

Raktáron tartunk állandóan a brassói Lang, Rosenthal és Palmhert cégtől bizo-
mányban eredeti **cseh táblaüveget, porcellán- és üvegárukat.**

E cikkeket mindenkor a napiáron, úgy nagyban, mint kicsinyben a nagyérdemű
közönségnek rendelkezésére bocsátjuk.

Tompa Zoltán és Társa.

Szeszgyárosok és géptulajdonosok figyelmébe !!

Gazdasági és szeszgyári gépjavító-műhely!

Értesitem a közönséget, hogy a gőzfürdővel
kapcsolatban a mai kor igényeinek megfelelő **gépjavító műhelyt**
rendeztem be, ahol elvállalok minden e szakmába vágó munkát, u. m.:
**gőzgépek, gazdasági gépek, motorok, szeszgyári és rézművek, kutszivattyúk,
fegyverek, írógépek és varrógépek javítását; üzemek berendezését.**

Elsőrendű munkaerővel rendelkezem. Műhelyem gőzerőre van berendezve.
Ajánlom mindenki figyelmébe. Elyem: pontos, gyors, olcsó és jó munka ki-
adása, miről szíves meg-
győződését kérem.

BOGDÁN ARTHUR,
gépjavító-műhelye.

Nyomatott a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság villanyerőre berendezett könyvnyomdájában.